

YHDESSÄ ENEMMÄN. PIETARSAAREN KAUPUNGIN KULTTUURIPOLIITTINEN OHJELMA.....	2
Tarina kulttuurikaupunki Pietarsaaresta vuonna 2022.....	2
VIIDEN VUODEN VISIO	2
YHDESSÄ ENEMMÄN.....	5
1. Pietarsaaren kaupungin kulttuuripoliittinen ohjelma: tausta.....	5
TEKEMISEN MEININKI	5
KUPOLIN TAVOITTEET - JA RAJOITUKSET	6
KUINKA KUPOLI TEHTIIN.....	7
2. Pietarsaaren kulttuuritoimijat ja yhteistyö.....	8
KULTTUURIN TILAT	8
KAUPUNGIN KULTTUURITOIMI	9
Kulttuuritoimisto.....	9
Kaupunginkirjasto.....	9
Pietarsaan kaupungin museo	10
Työväenopistot.....	10
KULTTUURIOPPILAITOKSET PIETARSAARESSA.....	10
Pietarsaaren seudun musiikkiopisto	10
Taiteen perusopetus	10
Pietarsaaren Sinfonietta.....	10
Yrkeshögskolan Novia.....	11
Schauman-sali	11
Yrkesakademin i Österbotten	11
MUUT TOIMIJAT, JOITA KUULTU KUPOLIN YHTEYDESSÄ.....	11
YHTEISET TOISTUVAT TAPAHTUMAT.....	11
3. Yhteiset arvot ja teemat.....	13
STRATEGIAT JA LAINSÄÄDÄNTÖ	13
KULTTUURITOIMIJOIDEN YHTEISET ARVOT JA TAVOITTEET.....	15
Kulttuurisesti kestävä kehitys.....	16
Laatu ja luovuus	16
Moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus	17
Osallisuus, osallistavuus ja yhteisöllisyys	18
Saavutettavuus - kynnyksistä entistäkin matalampia	18
Yleisötyö - ulos neljän seinän sisältä	19
Yhteistyö - vahvoja yhdessä	20
4. Hyvästä vieläkin parempaa: kuinka tästä eteenpäin	20
YHDESSÄ ETEENPÄIN: SUOSITUKSET JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET	20
Hyvinvointi.....	20
Saavutettavuus.....	21
Seudullinen Kupoli.....	22
Viestintä	22
Yhteistyö	23
LIITTEET	24
LIITE 1. Viestintäsuunnitelma ja sen toteutuminen	24
KULTTUURITOIMIJAT.....	24
KULTTUURIYLEISÖ JA ASUKKAAT	25
LIITE 2. Kehittämisideat	26

PIETARSAAREN KAUPUNGIN JA MUIDEN KULTTUURIN AMMATTILAISTEN	
YHTEISTYÖ	26
VIESTINTÄ	26

YHDESSÄ ENEMMÄN. PIETARSAAREN KAUPUNGIN KULTTUURIPOLIITTINEN OHJELMA

Tarina kulttuurikaupunki Pietarsaaresta vuonna 2022

Tarina kulttuurikaupunki Pietarsaaresta on pohjautuu ohjelman valmistelussa kuultujen kulttuuritoimijoiden, -harrastajien ja kaupunkilaisten näkemyksiin, toiveisiin ja haaveisiin, vaikka tulevaisuudenkuvan raamit ovatkin kaupungin kulttuuritoimen asettamat. Kulttuurikaupunki Pietarsaaren asukkaat nauttivat kulttuurista ja taiteesta yleisönä ja harrastajina. Monipuolinen kulttuurielämä houkuttelee kaupunkiin myös uusia asukkaita: lapsiperheitä, kulttuuri- ja taidealojen opiskelijoita ja paluumuuttajia. Maahanmuuttajien kulttuurit rikastuttavat kaupungin kulttuuritarjontaa. Ammattilaisilla on asianmukaiset tilat ja työkalut sekä toimivat yhteistyöfoorumit. Myös enenevässä määrin kaupunkiin suuntaavat matkailijat ilahtuvat runsaasta tarjonnasta. Kaikki edellytykset tähän tulevaisuudenkuvaan ovat olemassa.

VIIDEN VUODEN VISIO

Kulttuuripoliittinen ohjelma tähtää aluehallintouudistuksen jälkeiseen aikaan, jolloin kulttuurin uusi valtiosuosuusjärjestelmä on voimassa ja kulttuuripoliittinen ohjelma on laajentunut koko seutukuntaan. Tavoitteena on tulevaisuus, jossa kaupungin kulttuuritoimi, oppilaitokset, yhdistykset ja ammattilaiset tekevät yhteistyötä. Yhteydet sosiaali- ja terveystoimeen ovat aktiiviset, asukkaiden hyvinvointia edistetään yhdessä ja kulttuurin saavutettavuuteen ja esteettömyyteen kiinnitetään jatkuvasti huomiota.

Tulevaisuuden kulttuuriyhteistyö on koko seutukunnalla säännöllistä ja koordinoitua, se osallistaa kulttuuriyleisöä ja aktivoi harrastajia. Niin pienet kuin suuret kulttuurikentän toimijat osallistuvat yhteiseen suunnitteluun. Kaupungin kulttuuritoimisto vastaa kulttuuritoimijoiden tapaamisista ja niiden dokumentoinnista. Toiveiden tulevaisuudessa seudullinen kulttuuripoliittinen ohjelma toimii aktiivisesti osana maakunnallista ohjelmaa.

Pietarsaaren kaupungin strategian mukaisesti kaupungissa painotetaan kulttuurin ja taiteen roolia asukkaiden hyvinvoinnille, elävää kaksikielisyyttä niin toiminnassa kuin siitä viestinnässä ja huomioidaan kulttuurin ja taiteen merkitys suorana ja epäsuorana työllistäjänä: kulttuuriyritykset, matkailutoimijat, taiteen ja kulttuurin opetus oppilaitoksissa ja aikuisopiskelussa ovat tärkeitä työnantajia.

Pietarsaaren seudun musiikkiopistosta on kehittynyt kulttuurikoulu, jossa annetaan taiteen perusopetusta niin musiikissa, kuvataiteessa kuin viime aikoina käynnistyneissä tanssin, teatterin ja sanataiteenkin opetusohjelmissa. Yrkeshögskolan Novian aikaisemmat visuaalisen taiteen ja musiikin koulutusohjelmat ovat täydentyneet näyttämötaiteen koulutuksella ja tilat ovat ahkerassa yhteiskäytössä harrastajateattereiden kanssa. Kulttuuri on itsestään selvä osa myös peruskoulujen ja lukioiden opetussuunnitelmaa ja näkyy muidenkin oppilaitosten sisällöissä. Kaupungin opetustoimen kulttuurikasvatussuunnitelmassa huomioidaan paikalliset painotukset. Oppilaat tutustuvat kulttuuriin ja taiteeseen monipuolisesti jo kouluaikanaan, mikä tarjoaa hyvät lähtökohdat omille harrastuksille.

Pietarsaaren on tunnettu kulttuurikaupunki. Matkailijat hakeutuvat paikalle festivaalien, teemaviikkojen ja suurten tapahtumien aikana. Uudistuneet Jaakon Päivät, Jeppis Jazz Festival, Runeberginviikko ja RUSK-festival vetävät yleisöä ja yhdistävät kaupunkilaisia. Tapahtumat on koottu toimijoille yhteisten teemojen ja otsikoiden alle, jolloin pienetkin tilaisuudet löytävät yleisönsä. Paikalliset nauttivat kirjailijavieraiden keskusteluista, taide- ja kulttuurihistoriallisista taidenäyttelyistä, bändi-illoista sekä kotimaisten ja kansainvälisten esiintyjien näytöksistä ja konserteista Schauman-salissa, museossa ja kirkoissa, After Eightissä, Friendsissä, O'Learysissä sekä muissa esiintymispaikoissa.

Taiteelle on useita näyttelytiloja. Tupakkamakasiinissa Pietarsaaren kaupunginmuseo järjestetään taide- ja kulttuurihistoriallisia näyttelyitä, yksin tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Galleri GRO täydentää tiloja Yrkeshögskolan Novian ja Yrkesakademin YA:n visuaalisten taiteiden opiskeilijoiden galleriana. Kirjasto- ja kulttuuritalo tarjoaa näyttelytilaa sekä ammattilaisille että kuvataiteen harrastajille. Ammattimaisten kuvataiteilijoiden, mutta myös opiskelijoiden ja harrastajien tarpeet on kaupungissa huomioitu.

Teattereilla on toimivat tilat, opiskelijat rikastuttavat näyttämöiden toimintaa ja saavat käytännön kokemusta harrastajateattereiden kanssa esiintyessään. Elokvateatteri voi hyvin ja työväenopistojen ja BioRexin yhteinen elokuvakerho on suosittu. Harrastajat täyttävät Suomenkielisen työväenopiston ja Arbiksen tilat. Museon ja kirjaston kävijämäärät ovat viime vuosina kasvaneet. Kirjaston aktiivinen rooli on uuden kirjastolain voimaantulon jälkeen vahvistunut: kirjallisten kohtaamisten lisäksi kirjastossa opiskellaan, kokoonnutaan, kokeillaan tekniikan uusia mahdollisuuksia turvallisessa ympäristössä. Kirjastolla on tärkeä rooli myös maahanmuuttajien kotoutumisessa matalan kynnyksen kokoontumis- ja palvelupaikkana. Kaupungissa on tarjolla pieniä tilaisuuksia ja suuria tapahtumia, harrastaa voi tarpeen ja tilanteen mukaan yksin tai yhdessä. Kulttuurielämä ylittää kieli- ja kulttuuriryhmien rajat ja yhdistää asukkaita, mutta tarjoaa myös samastumiskohteita eri kohderyhmiin kuuluville.

Katutaide ja julkinen taide on erityinen kehittämiskohde kaupungissa, muotiin liittyviä tilaisuuksia ja tapahtumia on myös tarjolla ja ruokakulttuuri on esillä erityisesti kesätapahtumien yhteydessä. Prosenttiperaatetta on noudatettu peruskorjausten ja rakennushankkeiden yhteydessä: prosentti kustannuksista on kohdennettu joko kiinteiden, tilaan sijoitettavien taideteosten hankkimiseen tai osallistavaan taiteeseen.

Myös tulevaisuudessa taide- ja kulttuurielämykset saavat kaupunkilaiset voimaan hyvin ja lisäävät heidän elämänlaatuaan. Asukkaat tutustuvat kulttuurisisältöihin teosesittelyissä ja taiteilijatapaamisissa. Innokkaimmat osallistuvat työpajoihin ja syventävät niissä kulttuurin tuntemustaan, mikä lisää taidenautintoa. Oppilaitokset osallistuvat yleisötyöhön yhteistyössä kirjaston, museon, Schauman-salin ja kaupungissa toimivien lukuisten yhdistysten kanssa.

Yhteiset olohuoneet, Kirjasto- ja kulttuuritalo, Campus Allegro, After Eight, opistotalo, Tupakkamakasiini ja Kulturkiosken yhdistävät asukkaita, mutta tarjoavat myös turvallisia kokoontumispaikkoja eri kielisille, eri-ikäisille, eri kulttuuriryhmille ja vähemmistöille. Erityisryhmien kulttuuripalveluista ja -tarjonnasta huolehditaan yhdessä julkisten palveluntarjoajien kanssa. Asukkaita kuullaan säännöllisesti kulttuuriin liittyvissä asioissa, he tuntevat käytössä olevat palautekanavat ja osallistuvat aktiivisesti suunnitteluun ja kehittämiseen työpajoissa, ideointi- ja keskustelutilaisuuksissa. Eri asukasryhmien osallistamisessa käytetään juuri heille sopivia tapoja; lapset ja nuoret sekä muita kieliä kuin suomea ja ruotsia puhuvat huomioidaan kaikissa yhteyksissä, samoin erityisryhmät ja vähemmistökulttuurit. Nuorille on tarjolla heidän itsensä ideoimia kulttuuritilaisuuksia ja -toimintaa. Kulttuurikaupungin toiminta nojaa vahvasti moninaisuuden, monikulttuurisuuden, oikeudenmukaisuuden, tasapuolisuuden, tasa-arvoisuuden, yhteiskuntavastuun ja yhteisöllisyyden käsitteisiin.

Tarina Pietarsaaresta, sen kulttuurihistoriasta ja nykytarjonnasta tunnetaan. Tarina on niin kaupungin ruotsin -kuin suomenkielisten, muualta muuttaneiden ja eri kulttuureihin kuuluvien yhteinen. Tarinat yhdistävät eläkeläisiä ja koululaisia, tarinakahviloissa muistellaan mennyttä ja rakennetaan uusia yhteisiä muistoja. Sekä vanhojen pietarsaarelaisten että uusien tulokkaiden tarinat pääsevät esille ja rikastuttavat kulttuurielämää. Globaali ja paikallinen kulttuuriperinne yhdistyvät. Osansa tarinoiden kirjoon tuovat paitsi kaupungin ja seutukunnan omat ja Pietarsaaren seudusta kirjoittavat palkitut ja arvostetut kirjailijat, myös turvakaupunkikirjailijat, jotka työskentelevät Pietarsaaren perustetussa kirjailijaresidenssissä. Tarinallisuuteen perustuva tuotteistaminen on lisäksi osa kaupungin kulttuurimatkaillen toimintamallia.

Matkailijoilla ja seudun asukkailla on mahdollisuus tutustua elävään historiaan. He nousevat tupakkatehtaan kellotorniin, vierailevat museoissa, kävelevät opastettuja kulttuurireittejä, tutustuvat ympäri vuoden tarjolla olevilla taidekierroksilla paikallisten taide- ja design-yrittäjien työtiloihin. Lähimatkailijat tulevat kaupunkiin päiväretkille, joihin on paketoitu ruokailu jossakin paikkakunnan mainioista lounasravintoloista, tutustuminen paikalliseen nähtävyyteen kuten Malmin taloon, Nanoqiin, Sikurimuseoon tai Aspegrenin puutarhaan sekä konsertti kirkossa, ravintolassa tai Schauman-salissa. Schauman-salia ja muita Campus Allegron tiloja hyödynnetään yritysten ja muiden organisaatioiden koulutustilaisuuksissa. Iltaohjelmaan voi perinteisen illallisen lisäksi valita opiskelijakonsertin, taidenäyttelyn Galleri GROssa, teatteriesityksen tai vaikka ryhmälle räätälöidyn kuvataidetyöpajan.

Laadukas ja helposti saatavilla oleva kulttuuritarjonta on yksi edellytys ympärivuotisen matkailun kasvulle Pietarsaaressa. Kaupungin matkailutoimisto, Cityryhmä, Concordia ja Finn Pietarsaari ovat varmistaneet kulttuurimatkailuun liittyvän tiedonkulun ja markkinoinnin toimivuuden. Lippujen ostaminen tapahtumiin ja kulttuurituotteiden ja -palveluiden hankkiminen onnistuu samasta paikasta kuin majoituksenkin varaaminen. Seutukunnan yrittäjät saavat tuotteensa ja osaamisensa esille.

Kaupungin aktiivinen kulttuurielämä ja mahdollisuudet saada asiantuntevaa opetusta ja ohjausta taiteessa ja kulttuurissa ovat houkuttelevat kaupunkiin lapsiperheitä, opiskelijoita ja paluumuuttajia.

Tieto tarjonnasta ja harrastusmahdollisuuksista on näppärästi saatavilla yhteisen verkkopalvelun kautta. Mobiilisovellus kertoo paikoista ja tapahtumista kaupungissa liikkuville ja sosiaalisessa mediassa tekijät ja yleisö kohtaavat toisensa. Näkyvyys on valtakunnallista, vaikka sovellukset ovat seudullisia. Viestinnässä ja itse tilaisuuksissa huomioidaan kaupungin kielellinen moninaisuus, viestintä on kohdennettua niin kieleltään, sisällöltään kuin käytettyjen viestintäkanavienkin suhteen.

Pietarsaari on kulttuurikaupunki.

YHDESSÄ ENEMMÄN.

1. Pietarsaaren kaupungin kulttuuripoliittinen ohjelma: tausta

TEKEMISEN MEININKI

“På det hela taget uppskattar jag mycket den ‘tekemisen meininki’ som råder inom kulturlivet i Jakobstad.”

Niiden kuuden kuukauden aikana, jolloin työskentelin Kupolin parissa, kaupungissa järjestettiin kamarimusiikkifestivaali RUSK, kahden viikon ajanjaksolle levittäytynyt Runeberginviikko, Pietarsaari lukee -kampanja ja Campus Allegron vuosittainen Viva Allegro -juhla. Jazz-yhdistys Jazzoo tarjosi elävää musiikkia torstai-sarjassaan, Schauman-salissa voi seurata oopperaesityksiä suoraan New Yorkin Metropolitanin lavalta, mutta myös salissa voi toki nauttia myös Musiikkiopiston oppilaskonserteista. Kuorot konsertoivat ahkerasti. Kaupunginmuseon näyttelytiloissa Tupakkamakasiinissa järjestivät näyttelyitä Jakobstads fotoklubb, Jakarte ja Pro Artibus, Galleri Grossa oli esillä nykytaidetta ja Campus Allegrossa tarjolla taiteeseen liittyviä työpajoja ja luentoja. Museo ja työväenopisto järjestivät tarinailtoja, museon kokoama Kaupunki kertoo -näyttely avattiin, kirjastossa pidettiin kirjailijavierailuja ja lukupiirejä. Tämä kaikki ja paljon muuta puolesta vuodessa 20 000 asukkaan kaupungissa!

Lähes poikkeuksetta jokainen, jonka kanssa Pietarsaaren kaupungin kulttuuripoliittisen ohjelman valmistelun aikana keskustelin, aloitti toteamalla, että Pietarsaari on kulttuurikaupunki - ja vireä sellainen: kaupungissa on helppo olla sekä kulttuurin tuottaja että

osa sen yleisöä, oli sitten kyse kulttuurin ja taiteen ammattilaisesta tai harrastajasta. Kaupungin kulttuurielämä on rikasta, yhdistysten toiminta vilkasta ja harrastajilla paljon mahdollisuuksia. Ohjelmatarjontaa on lähes vuoden jokaiselle päivälle, jopa niin paljon, että siitä on vaikea pysyä perillä. Kukaan ei kuitenkaan ollut sitä mieltä, että kulttuuritilaisuuksia tai -tapahtumia tai mahdollisuuksia kulttuurin harrastamiseen olisi liikaa.

Meneillään on taide- ja kulttuurilaitosten valtionosuusjärjestelmän uudistus, joka vaikuttaa museoiden ja esittävän taiteen rahoitukseen. Samaan aikaan kulttuuri- ja sivistystoimen rooli tulee vahvistumaan, kun kuntien vastuulla olevat sektorit vähenevät hallintouudistuksen yhteydessä. Kulttuurilla on yhteys paitsi maakuntatasolle siirtyviin sosiaali- ja terveystalouteen, myös kunnan elinvoimaisuuden edistämiseen sekä paikallisen identiteetin ja demokratian tukemiseen. Monelle Pietarsaaren kulttuurielämä on jo nykyisellään vahvasti kaupungin paikallisidentiteettiä määrittävä tekijä.

Kuntaliiton tiedotteessa 14.2.2017 todettiin, että “[t]aide ja kulttuuri paitsi lisäävät paikkakuntalaisten yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia, ne myös parhaimmillaan nostavat kunnan imagoa sekä houkuttelevat lisää matkailijoita”. Kaikkeen tähän tähtää myös Pietarsaaren kaupungin kulttuuripoliittinen ohjelma.

KUPOLIN TAVOITTEET - JA RAJOITUKSET

“Det staden kan och bör göra är att skapa de bästa möjliga förutsättningarna för att människor ska aktivera sig kulturellt, det vill säga inte alltid servera på silverfat men ge invånarna möjligheter att skapa det de själva vill göra.”

Yksi kaupungin kulttuuripoliittisen ohjelman tavoitteista on luoda kokonaiskuvaa kulttuurikentän yhteisistä tavoitteista. Mukana ovat kulttuurin, matkailun ja maahanmuuttajatoiminnan kunnalliset toimijat, mutta myös oppilaitokset ja yhdistykset sekä jossain määrin yritykset.

Täysin kattava esitys tämä ei ole, eikä jokaista kulttuuria tuottavaa tahoa ole mainittu - kyse ei ole kannanotosta, vaan puhtaasti aika- ja tilarajoitteista. Mukana on toimijoita kulttuurimatkailun, kulttuuriperinnön, kuvataiteen, kädentaitojen, musiikin, sanataiteen ja kirjallisuuden sekä teatterin alueelta. Liikunta ja ruokakulttuuri on tästä tarkastelusta rajattu pois.

Toinen tavoite on tulevaisuuden suuntaviivojen hahmottelu: mihin seuraavaksi pitäisi keskittyä, mikä on kunnan, mikä oppilaitosten ja mikä puolestaan kolmannen sektorin rooli, kuinka ja missä asioissa toimijoiden yhteistyötä voisi edistää ja mistä pitäisi sopia yhdessä. Pietarsaaren lukuiset taide- ja kulttuuriyhdistykset tuottavat kulttuurin sisällöistä ja tapahtumista suuren osan. Monet niistä ovat kooltaan pieniä, joten ne hyötyvät yhteistyöstä ja tarvitsevat – ja ansaitsevat - myös tukea toimintaansa. Jo prosessin aikana syntyi toimijoiden välille uusia yhteyksiä sekä ajatus yhteisistä, säännöllisistä kokoontumisista, jotka ovat kaikille kulttuuri- ja taideohjelmien toimijoille avoimia. Ensimmäiset Kulttuuriaamiaisien nimellä kulkevat tapaamiset järjestettiin helmi-maaliskuussa 2017.

Kulttuuripoliittinen ohjelma on strategiadokumenttina vasta lähtölaukaus, jota toivottavasti hyödynnetään konkreettisten toimenpiteiden alkupisteinä. Selvää onkin, että tämä on myös Kupolin suurin rajoite: se ei itsessään tuo lisää resursseja kulttuurille, eikä ole käytännön toimintasuunnitelma. Kaupungin toimeksiannosta laadittu ohjelma ei voi velvoittaa muita toimijoita. Ilman koordinaatiota ja seurantaan suositukset jäävät helposti pöytälaatikkoon.

Kolmas ja tärkeä tavoite on edistää kulttuurin asemaa kuntalaisten elämän rikastuttajana nostamalla esiin yhdessä ratkottavia kysymyksiä, pohtimalla asukkaiden osallistumis- ja osallistamismahdollisuuksia.

Kuntaliitto on kehottanut kuntia aktiivisuuteen kulttuuri- ja taidepalveluiden järjestämisessä: "Jokaisessa kunnassa kannattaa nyt pohtia, haluaako kunta olla vain toiminnan rahoittaja vai aktiivinen kulttuuripoliittinen toimija. Tarjonta kannattaa räätälöidä sen mukaan, mitä kuntalaiset haluavat kokea taiteen parissa", todetaan Kuntaliiton tiedotteessa 14.2.2017. Kupoli on yksi askel tähän suuntaan.

LAATIKKO: Roligt att bli tillfrågad! Kiitos, että tällainen ohjelma tehdään!

Vaikka kuntalaiset kommenttien perusteella ovat pääpiirteissään tyytyväisiä kaupungin kulttuuritarjontaan, toiveitakin esitettiin. Eniten toivottiin ammattiteattereiden vierailuja, teatterimatkoja lähikaupunkeihin, suomenkielistä poppia sekä erityisesti lapsille ja nuorille suunnattuja mutta myös heidän tuottamiaan tapahtumia. "En väleablerad scen för ungas (tonåringars) kulturutövande, med program varje vecka och publik i alla åldrar." Kirjailijavierailut, tanssiesitykset ja monikulttuurinen tarjonta olivat myös useamman kuntalaisen toivelistalla. Mainintoja saivat lisäksi katutaide ja graffiti.

/LAATIKKO LOPPU

Kupoli on toivottavasti kaikkien asukkaiden yhteinen ohjelma. Sen pyrkimys on vahvistaa yhteistä kuvaa Pietarsaaresta kulttuurikaupunkina. Tämä julkaisu ei ole suunnattu vain kaupungin hallinnolle ja kulttuurin ammattilaisille, vaan kaikille kulttuuria harrastaville, kulttuurista kiinnostuneille kaupunkilaisille.

TAVOITTEET

- Kokonaiskuva kulttuurin kentästä ja yhteistyön mahdollisuuksista
- Tulevaisuuden suuntaviivat ja suositukset toimijoille
- Kulttuurikaupunki Pietarsaari yhteiseksi tavoitteeksi

RAJOITUKSET JA RAJAUKSET

- Ohjelma on linjaus, ei toimintasuunnitelma
- Ei velvoita muita kuin kunnallisia toimijoita

KUINKA KUPOLI TEHTIIN

Kulttuuripoliittisen ohjelman laatimistyön tavoitteena on alusta saakka ollut työskennellä avoimesti, kuulla mahdollisimman monia kaupungin kulttuurialan toimijoita ja kerätä näkemyksiä myös kulttuurin harrastajilta ja yleisöltä. Prosessin olisi voinut hoitaa myös

kirjoituspöydän äärestä, mutta tieto työstä ja sen tuloksista olisi yksin työskennellen tuskin levinnyt työryhmää laajemmalle.

Kirjoitusprosessiin on aktiivisesti osallistunut työryhmä koostuen kulttuurijaoston edustajista sekä toimijoista, jotka Campus Allegrossa työskentelevät kulttuurin parissa. Tämä työryhmä oli jo pohtinut asiaa useissa kokouksissa. Heidän näkemyksensä ja muistiinpanonsa auttoivat alkuun. Viestintä ryhmän kanssa on tapahtunut sekä sähköpostitse että yhteisissä ja kahdenkeskisissä tapaamisissa.

Jotta kulttuurikentän näkemykset saataisiin kerättyä ja ideat hyödynnettyä, syksyn 2016 ja alkuvuoden 2017 aikana ohjelman laatija keskusteli yli kolmenkymmenen tavalla tai toisella kulttuurin parissa työskentelevän pietarsaarelaisen kanssa.

Keskustelukumppaneihin kuuluivat kaikki työryhmän jäsenet: kaupungin kulttuuritoimiston, kirjaston ja museon edustajat, Musiikkiopiston, Novian, Schauman-salin ja Yrkesakademin sekä kulttuurijaoston edustajat. Lisäksi keskusteluja käytiin Novian, Musiikkiopiston ja kuvataidekoulu Balatakon opettajien ja muun henkilökunnan, After Eightin, Jakarten, Jazzoon, Kulttuurikioskin, Pietarsaaren eläkkeensaajien sekä kaupungin maahanmuuttotoimen ja markkinointi- ja matkailutoimiston kanssa, suomen- ja ruotsinkielisen työväenopiston rehtoreiden, kaupungin kuoronjohtajien ja muusikoiden sekä KulturÖsterbottenin ja Pohjanmaan liiton, Cityryhmän, Concordian ja Finn Pietarsaaren ja useiden yhdistysten edustajien kanssa.

Osa keskusteluista käytiin työpaikoilla, osa paikallisissa kahviloissa, osa puhelimitse. Niistä on ollut korvaamaton hyöty työn kuluessa. Kiitos siitä kaikille teille, jotka järjestitte tapaamisiimme aikaa!

Kupoliin liittyvästä viestinnästä kerrotaan tarkemmin liitteessä 1 olevassa viestintäsuunnitelmassa. Ne ohjelman laatimisen yhteydessä syntyneet ja kerätyt kehittämissideat, jotka eivät kuulu ohjelman varsinaisiin kehittämiskohteisiin ja toimintasuositukseen on koottu liitteeseen 2.

Ohjelmassa käytetyt suorat lainaukset ovat peräisin kulttuuritoimijoille ja kulttuuriyleisölle tehdyistä kyselyistä.

2. Pietarsaaren kulttuuritoimijat ja yhteistyö

KULTTUURIN TILAT

“After Eight, biblioteket, Campus Allegro, Schaumansalen, stadscentrum när det ordnas evenemang, Jakobstads museum, Tobaksmagasinet, Skata, torget. Skulle gärna se att Rådhuset, Mässkär, Gamla hamn, Pavis och gamla brandkårshuset blev centrala platser.”

Pienimuotoisessa kaupunkilaisille tehdyssä kyselyssä toistuivat kulttuurin harrastajille ja yleisölle tärkeät paikat: kirjasto, museo, Campus Allegro ja Schauman-sali, Tupakkamakasiini ja elokuvateatteri.

Näistä erityisesti kirjasto ja elokuvateatteri yhdistivät sekä suomen- että ruotsinkielisiä. Suomenkieliset mainitsivat myös Pietarsaaren suomenkielisen työväenopiston ja Pietarsaaren näyttämön ja ruotsinkieliset nimesivät suomenkielisiä vastaajia useammin After Eightin, Galleri Gron ja Arbiksen.

Lisäksi pienessä mutta aktiivisessa otoksessa muistettiin Rosenlundin pappila ja Aspegrenin puutarha, kirkot ja seurakunnat sekä elävän musiikin ympäristöinä baarit ja ravintolat: Black Sheep, Friends Pub, Kaupunginhotelli ja O'Leary's ja sittemmin jo suljettu Vive's Pub.

Kokonaiskuvan luominen kulttuuritoimijoiden käytössä olevista, eri tarkoituksiin soveltuvista kaupungin, oppilaitosten, yhdistysten ja yritysten hallinnoimista tiloista vaatisi oman kartoituksen, jossa tiloja ja niiden käyttöä voisi tarkastella mm. seuraavista näkökulmista:

- kulttuurin ja taiteen ammattilaisten ja harrastajien harjoitteluun ja työskentelyyn soveltuvat tilat
- eri taiteenlajeihin ja kulttuurimuotoihin soveltuvat tilat: kuvataiteen ja näyttämötaiteen eri muodot, klassinen ja rytmimusiikki jne.
- tilaisuuksien, tapahtumien, näyttelyiden ja muiden yleisötilaisuuksien järjestämiseen soveltuvat tilat
- tilojen esteettömyys
- eri kohderyhmien suosimat / kaikkia asukkaita yhdistävät tilat

Seuraavassa kaupungin kulttuurielämää on tarkasteltu toimijoiden välisen yhteistyön näkökulmasta. Luettelo ei suinkaan ole kattava, kaupungissa toimii monia muitakin kulttuuri- ja taidealan yhdistyksiä ja harrastajaryhmiä, myös yhteistyön muodot ovat moninaiset. Tässä keskitytään toimijoihin, jotka ovat tavalla tai toisella osallistuneet Kupolin valmisteluun.

KAUPUNGIN KULTTUURITOIMI

Kulttuuritoimisto

Pietarsaaren kulttuuritoimisto koordinoi, järjestää ja tukee kulttuuritoimintaa Pietarsaassa, palvelee asukkaita ja tiedottaa kuntalaisille kulttuuriin liittyvistä kysymyksistä sekä edistää kaupungin yhdistys- ja kulttuurielämää. Kulttuuritoimisto koordinoi ja järjestää useita vuosittain toistuvia juhlia ja tapahtumia kuten Runeberginviikko, Kalevalanpäivä, Veteraanipäivä, Svenska dagen ja Itsenäisyyspäivän juhla.

Kaupunginkirjasto

Vuoden 2017 alussa voimaan tulleen uuden kirjastolain mukaan myös Pietarsaaren kaupunginkirjaston tehtävänä on edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia kulttuuriin ja sivitykseen. Lukemiskulttuurin ja monipuolisen lukutaidon lisäksi tämän päivän kirjasto tukee aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua kunnassa. Kaiken tämän perustana

kirjastolaissa mainitaan yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus, jotka ovat myös kaupungin kulttuuripoliittisen ohjelman lähtökohtia.

Pietarsaan kaupunginmuseo

Museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa asukkaiden ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Pietarsaaren kaupunginmuseo on elävä linkki alueen historian ja tulevaisuuden välillä; se on kaikkien asukkaiden museo kielestä ja kulttuurisesta taustasta riippumatta.

Kirjasto ja museo tekevät aktiivista yhteistyötä mm. koulujen sekä Pohjanmaan lastenkulttuuriverkosto BARKin kanssa. Yksi tuloksista on elämyksellisten aikamatkojen tarjoaminen koululaisille historian eri aikakausiin. Tarinakahviloissa on muisteltu vanhaa Pietarsaarta; niitä on järjestetty museon, kirjaston ja Pietarsaaren suomenkielisen työväenopiston yhteistyönä. Kirjasto- ja kulttuuritalo tarjoaa näyttelytilaa kuvataiteen harrastajille.

Työväenopistot

Pietarsaaren suomenkielinen työväenopisto ja Svenska arbetarinstitutionen i Jakobstad tarjoavat harrastajille opetusta kirjallisuudessa, kuvataiteissa, kädentaidoissa ja musiikissa. Elokuvakerho Cinema Paradison näytökset ovat suomen- ja ruotsinkielisen työväenopiston sekä BioRex-elokuvateatterin yhteistyötä. Yhdistyksinä toimivat kuorot kuten Jakobstads Sångarbröder, Laulu-Jaakot, Madrigalen ja Tonfallet toimivat osana työväenopistojen ohjelmaa.

KULTTUURIOPPILAITOKSET PIETARSAARESSA

Pietarsaaren seudun musiikkiopisto

Taiteen perusopetus

Taiteen perusopetusta on Pietarsaareissa tarjolla musiikissa ja kuvataiteessa sekä syksystä 2017 lähtien myös näyttämötaiteessa. Musiikin perusopetusta antaa Pietarsaaren seudun musiikkiopisto ja kuvataiteen Taidekoulu Balatako, jota musiikkiopisto hallinnoi. Syksyllä 2017 Pietarsaaren seudun musiikkiopiston johdolla alkaa myös teatterin ja tanssin (baletti) perusopetus, joita Arbis ja Työväenopisto ovat aiemmin hoitaneet. Opetus tapahtuu Campus Allegron vastarakennetussa "Blackbox"-teatterissa.

Pietarsaaren Sinfonietta

Opiskelijoiden koulutusorkesteri, jossa soittaa myös musiikkitalon opettajia.

Yrkeshögskolan Novia

Noviassa koulutetaan kulttuurin ja taiteen ammattilaisia kuten kuvataiteilijoita, muotoilijoita sekä graafisessa suunnittelussa että valokuvauksessa sekä muusikoita ja musiikkipedagogeja. Syksyllä 2017 käynnistyy draamaohjaajien koulutusohjelma.

Schauman-sali

Schauman-salia hallinnoi Yrkeshögskolan Novian alainen osakeyhtiö. Sali toimii konsertti- ja tapahtumasalina, jota vuokrataan ulkopuolisille. Salissa järjestetään mm. Pietarsaaren konserttisarjaa, esitetään pohjoismaisia elokuvia ja oopperaesityksiä New Yorkin Metropolitan -oopperasta. Schauman-salissa esiintyvät myös musiikkiopiston, Yrkesakademin YA:n ja Yrkeshögskolan Novian opiskelijat ja sitä käyttävät monet paikalliset kuorot ja kokoonpanot omiin konsertteihinsa.

Yrkesakademin i Österbotten

Yrkesakademin YA kouluttaa Pietarsaareissa sekä kuva-artsaneja että muusikoita (klassinen ja rytmimusiikki). Opiskelijat suorittavat kolmessa vuodessa perustutkinnon, joka pätevöittää jatko-opintoihin korkeakoulussa.

MUUT TOIMIJAT, JOITA KUULTU KUPOLIN YHTEYDESSÄ

- Arktinen museo Nanoq ja yksityisesti ylläpidetty Pietarsaaren moottorimuseo
- Kuvataideyhdistys Jakarte
- Musiikkikahvila After Eight
- Musiikkiyhdistykset, kuorot ja orkesterit: Bel Canto, Betaniakören, Calcante, Jakob Big Band, Jakobstads Sångarbröder, Jazzoo, Laulu-Jaakot, Tonfallet
- Pietarsaaren eläkkeensaajat
- Pietarsaaren näyttämö
- Svenska Gården
- Yrittäjien ja matkailun edustajat Cityryhmä, Concordia, Finn Pietarsaari

YHTEISET TOISTUVAT TAPAHTUMAT

Tämänhetkisten yhteistyössä järjestettävien tapahtumien valikoima on hyvä lähtökohta yhteisen suunnittelun tiivistämiselle. Listaus voi toimia pohjana suosituksissa ja toimenpide-ehdotuksissa esitellyille yhteistyömuodoille.

TAPAHTUMA	SISÄLTÖ	PÄÄ-JÄRJESTÄJÄ	KUMPPANIT	AJANKOHTA
Runebergin-viikko	Sanataide ja kirjallisuus, musiikki, kulttuuriperintö	Kulttuuritoimisto	Kaupunki: kaupunginkirjasto, kaupunginmuseo, työväenopistot; Schauman-sali, Musiikkiopisto, Yrkeshögskolan	Helmi

			Novia, Yrkesakademin YA, Optima, Pietarsaaren Sinfonietta, Kolmannen sektorin toimijat	
Jakobstad Music & Arts Pietarsaari	Musiikki, kuvataide	Jazzoo / Schauman-sali	After Eight, Campus Allegro, Friends, Galleri GRO, Jakarte, O'Learys, Rosenlundin pappila, Kaupunki: kulttuuritoimisto, kaupunginmuseo; jne.	Maalis vuoteen 2016 saakka
Viva Allegro	Musiikki, kuvataide, luennot	Musiikkiopisto, Yrkeshögskolan Novia, Yrkesakademin YA, Schauman- sali		Maalis
Jaakon Päivät	Kauppa ja kulttuuri; liikunta, musiikki	Finn Pietarsaari	Kaupunki: kaupunginkirjasto, kaupunginmuseo, matkailu; yritykset,	Heinä
Spotlight - kaupan ja kulttuurin yö	Kauppa ja kulttuuri: musiikki, taide, teatteri, tanssi	Cityryhmä	Yhdistykset, yritykset, kaupungin kulttuuritoimijat	Elo
Jeppis Jazz Festival	Musiikki	Jazzoo	Useita	Loka
RUSK	Kamarimusiikki, kuvataide, design	Pietarsaaren Sinfonietta	Musiikkiopisto ja Balatako, 'Galleri GRO, Schauman- sali, Yrkeshögskolan Novia, Yrkesakademin YA	Marras
Joulu Etelänummella	Kädentaidot, kulttuuriperinne, kauppa	Musiikkikahvila After Eight, Kaupunginmuseo		Joulu

		o, Campus Allegron toimijat		
--	--	--------------------------------	--	--

3. Yhteiset arvot ja teemat

STRATEGIAT JA LAINSÄÄDÄNTÖ

Pohjanmaan liiton ja Svenska Österbottens förbundetin laatiman maakunnan kulttuuriohjelman¹ kuusi toimenpidekokonaisuutta ovat erilaisin painotuksin mukana myös Pietarsaaren kaupungin kulttuuripoliittisessa ohjelmassa. Erityisesti ajatus kulttuurista arjen hyvinvoinnin lähteenä sekä kulttuurisesti moninainen yhteistyö näkyvät Kupolissa. Kulttuurisesti erilaisia väestöryhmiä yhdistävä toiminta on nostettu esiin tässäkin dokumentissa. Maakunnallisen ohjelman kokonaisuudet 'Taide- ja kulttuurikasvatuksen saavutettavuus', 'Kulttuuritapahtumien markkinointi' ja 'Kulttuurista toimeentulo' ovat tavoitteina myös paikallisella tasolla.

Maakunnan kulttuurivisiossa "kulttuuri on integroitu osaksi yhteiskuntaa, kaikkien asukkaiden saatavilla on monipuolista kulttuuritoimintaa sekä osaavia taiteen ja kulttuurin tuottajia on laaja kirjo". Samat tavoitteet näkyvät Pietarsaaren kaupungin kulttuuripoliittisessa ohjelmassa: osallisuus ja yhteisöllisyys, kulttuurin saavutettavuus, moninaisuuden huomioiminen ja toimijoiden välinen yhteistyö, jolla muita tavoitteita on mahdollista edistää.

PIETARSAAREN KAUPUNGIN strategisissa tavoitteissa vuodelle 2020 on useita, joiden toteutumista kulttuuri myös edistää:

1. Pietarsaaren palvelut ovat maan parhaita.

NÄIN KULTTUURITOIMI EDISTÄÄ TAVOITETTA:

Kehitetään kulttuuripalveluita asukkaiden, kunnallisten toimijoiden ja kumppaneiden yhteistyönä. Huomioidaan tasapuolisuus kieliryhmien välillä. Otetaan huomioon myös muut kieli- ja kulttuurivähemmistöt ja erityisryhmät, jotta kulttuuripalvelut ovat kaikkien kannalta esteettömiä ja saavutettavissa.

2. Pietarsaarelaisilla on viihtyisät ja turvalliset elinolosuhteet.

NÄIN KULTTUURITOIMI EDISTÄÄ TAVOITETTA:

Kulttuurisällöt ja kulttuurin tilat vaikuttavat asukkaiden viihtyvyyteen. Kun kaikki ryhmät tuntevat tulevansa huomioon otetuiksi ja kulttuuripalvelut ovat kaikkien saavutettavissa, kulttuuritoimi voi parhaimmillaan lisätä myös turvallisia elinolosuhteita kaupungissa.

3. Pietarsaari on monipuolinen ja vahva koulutus-, kulttuuri- ja urheilukaupunki.

NÄIN KULTTUURITOIMI EDISTÄÄ TAVOITETTA:

¹ Pohjanmaan kulttuuriohjelma 2014-2017. (2014)

<https://www.obotnia.fi/assets/1/Kulttuuri/Kulttuuriohjelma-2014-2017-webb.pdf>

Kaupungissa on tarjolla kulttuurin ja taiteen aloilla sekä ammattiin tähtäävää että harrastajille suunnattua opetusta Yrkeshögskolan Noviassa, Musiikkiopistossa, Yrkesakademin YA:ssa ja työväenopistoissa. Taiteen perusopetusta annetaan Musiikkiopistossa sekä musiikissa että kuvataiteissa ja pian myös näyttämötaiteessa. Kulttuuri ja taide on mukana perusopetuksen opetussuunnitelmissa.

Kaupungin kulttuuritoimen palvelut kirjasto ja museo ovat aktiivisia kehittäjiä ja tavoittavat yleisötyöllään valtaosan kaupunkilaisista. Kaupungin kulttuuritoimisto tukee muita kulttuurituottajia.

4. Pietarsaari on hyvä kasvupaikka lapsille ja nuorille.

NÄIN KULTTUURITOIMI EDISTÄÄ TAVOITETTA:

Kulttuuriharrastusten tarjonta ja saavutettavuus edistää lasten ja nuorten hyvinvointia.

Kulttuuria ja taidetta voi harrastaa lapsesta saakka tavoitteellisesti, mutta myös vaitsemallaan intensiteetillä. Koulut, kirjasto ja museo sekä kaupungin yhdistykset ja oppilaitokset osallistuvat koulujen opetussuunnitelman ja yhteisten sopimusten mukaisesti kulttuuri- ja taide-elämysten tarjontaan.

Kohderyhmiä kuullaan, kun palveluita kehitetään. Lasten ja nuorten osallistamiseen palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä juuri heille sopivilla keinoilla kiinnitetään erityistä huomiota.

Kaupungin strategiaa päivitettiin samaan aikaan kulttuuripoliittisen ohjelman laatimisen kanssa. Strategiatyön kuluessa mainitut, kaupungin toimintaa ohjaavat arvot ja tavoitteet ovat yhteydessä myös kulttuuriin:

- elävä kaksikielisyys - kaksikielisyys on huomioitava sekä kulttuurin tarjonnassa, järjestämisessä että siitä viestittäessä; jos tässä onnistutaan, kulttuuri voi osaltaan tukea elävää kaksikielisyyttä tarjoamalla kieliryhmille omia, mutta myös kieliryhmiä yhdistäviä harrastus- ja osallistumismahdollisuuksia, kaupungissa puhutaan myös useita muita kieliä, joten kielellinen moninaisuus on huomioitava monin tavoin
- terveys ja hyvinvointi - toimivat kulttuuripalvelut ja taide-elämykset edistävät hyvinvointia ja niillä on useiden tutkimusten ja selvitysten mukaan terveysvaikutuksia
- työpaikat - matkailu, kulttuuri, taide, design ja opetus työllistävät kaupungissa ja seutukunnalla välittömästi ja välillisesti
- 20 000 asukkaan tavoite - kulttuurikaupungin imago voi olla vetovoimatekijä myös uusia asukkaita ajatellen

Kaupungin kulttuuritoimintaa ohjaavat laki kunnan kulttuuritoiminnasta ja laki vapaasta sivistystyöstä, vuoden 2017 alusta voimaan tullut uusi kirjastolaki sekä museolaki. Lakien perusteella kunnan "tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa [ja] järjestää kunnan asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla". Työväenopistot ja kirjasto edistävät lain nojalla hyvinvointia, aktiivista kansalaisuutta, moniarvioisuutta ja monikulttuurisuutta. Niiden toiminta pohjautuu osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen. Museot ja kirjastot säilyttävät ja tallentavat, mutta myös lisäävät ymmärrystä ja välittävät tietoa. Kirjastot tarjoavat pääsyn kulttuurisisältöihin, edistävät lukemiskulttuuria ja kirjallisuutta, mutta myös yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua omassa toimintaympäristössään.

Kuntaliiton Kunnat 2021 -kehittämisohjelman mukaan "tulevaisuuden kunnan perustehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja alueen elinvoimaa". Tulevaisuuden kunnan rooleihin lukeutuvat sivistys-, hyvinvointi-, osallisuus- ja yhteisöllisyysroolit, elinkeino- ja työllisyysrooli, elinympäristörooli, itsehallintorooli sekä kehittäjän ja kumppanin rooli. Sivistysroolia Pietarsaaren kaupunki toteuttaa oppilaitosten, koulujen, kirjaston ja museon, vapaan sivistystyön sekä kulttuuritoimiston avulla. Kuten edellä jo käy ilmi, kulttuuri edistää hyvinvoinnin lisäksi osaltaan myös työllisyyttä - ja työssä jaksamista. Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä edistää asukkaita osallistava tapa toimia myös kulttuurin suhteen. Osallisuusrooli edellyttää muutakin kuin perinteisiä kyselyitä, joilla saadaan selville lähinnä nykyisten käyttäjien mielipide olemassaolevista palveluista. Kehittämiseen tarvitaan myös asukkaiden mukanaoloa suunnitteluvaiheessa ja palveluiden tuottamisessa, ei ainoastaan valmiin tilaisuuden, tapahtuman tai toimintamuodon kommentoijina. Asukkaiden elinympäristöön ja sen kehittämiseen kuuluvat oleellisesti kulttuurin ja taiteen tilat; kulttuuritoimi on osa kaupungin kehittämistä ja kumppanuuksia yritysten ja yhdistysten kanssa. Itsehallintoroolissaan kaupunki päättää, miten se kulttuurikaupungin toimintaa edistää ja tukee.

Vad är det viktigaste du får ut av kulturverksamheten, hobbyerna, evenemangen? Mikä on tärkeintä, mitä saat kulttuuritoiminnasta, -harrastuksista, -tapahtumista?

- Ihmisten tapaaminen, yhteisöllisyys, taide-elämykset.*
- Ilo, nautinto osaamisesta, ihmisten tapaaminen*
- Hyvää oloa, uusia ajatuksia, tunteita, elämyksiä, sosiaalisuutta, juttuseuraa = virkistymistä!*
- Att ruskas om genom att ta del av andras tankar, nya för mig som inspirerar eller skaver. Avkoppling, glädje.*
- Avslappning, inspiration, underhållning, något som utmanar mig.*
- Nya intryck och idéer som öppnar och utvecklar mig som person, väcker egna kreativa idéer. Framför allt det intellektuella utbytet - att man växer som människa och känner sig utmanad att tänka i nya banor.*

Kuntaliiton tekemästä kuviosta selviävät kunnan eri toimialojen yhteydet sekä toisiinsa että toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin. Kulttuuritoimella on rooli niin sivistyksen, hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden kuin kehittämisen ja kumppanuuksienkin suhteen.

KULTTUURITOIMIJOIDEN YHTEISET ARVOT JA TAVOITTEET

“Jag vill gärna lyfta fram variationen, fördomsfriheten och tillgängligheten som viktiga drag i det framtida kulturlivet.”

Keskusteluissa kulttuuritoimijoiden kanssa nousivat esille samat teemat: saavutettavuus, osallisuus, yhteistyö ja yleisötyö. Moninaisuus ja monikulttuurisuus yhdistyivät kaikkiin edellä mainittuihin. Myös laatu ja luovuus sekä kestävä kehitys toistuivat keskusteluissa.

Tärkeää on kuitenkin määritellä käytetyt käsitteet, jotta osapuolet varmasti ymmärtävät toisiaan ja puhuvat samoista asioista.

Kulttuurisesti kestävä kehitys

MITÄ SE ON: Kulttuurisesti ja sosiaalisesti kestävä kehitys huomioi kulttuurisen moninaisuuden ja ihmisten kulttuuriset oikeudet ja heidän yhdenvertaisuutensa. Kestävä kehitys ei ole vain taloudellisesti tai ekologisesti kestävää, vaan se sisältää oman ja muiden kulttuurien arvostamisen ja hyväksymisen. Siihen sisältyy myös erilaisten kulttuurien välinen vuorovaikutus, jossa kunnioitetaan kaikkien oikeuksia omaan, mutta myös jokaisen oikeutta kantaväestön valtakulttuuriin. Kulttuuriperinnön säilyttäminen ja siirtäminen ovat kulttuurisesti kestävää kehitystä: museoiden, kirjastojen ja arkistojen tallenteet, samoin ihmisten tarinat ja kaupunkien kulttuuriympäristöt.

Kulttuurisesti kestävään kehitykseen liittyy myös ekologisia ja taloudellisia ulottuvuuksia, kestävä kehitys on näiden summa. Kulttuuritoiminnassa luonto, ympäristö ja taloudelliset tekijät on huomioitava kuten muillakin elämänalueilla. Kaupungin rikas kulttuurielämä ei tähtää vain matkailun lisäämiseen, vaan nykyisten asukkaiden hyvinvointiin ja uusien asukkaiden saamiseen Pietarsaareen. Yhteiskäytössä olevat yleisötilat, kulttuuritoimijoiden jakamat harjoitus- ja esiintymistilat sekä muiden resurssien yhteiskäyttö edistävät osaltaan kestävää kehitystä.

MITEN SITÄ EDISTETÄÄN: Kaupungin kulttuuritoimella on tärkeä tehtävä kulttuuriperinnön tallentajana, siirtäjänä ja säilyttäjänä. Asukkaiden tarinat ja niiden kuuleminen ja jakaminen sekä tämän tarinavarannon laajentaminen esimerkiksi erikielisten ja eri kulttuureista tulevien kaupunkilaisten tarinoilla vahvistaa kulttuurista vuorovaikutusta, keskinäistä ymmärrystä ja kunkin omaa kulttuuri-identiteettiä mutta samalla myös yhteisöllistä yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Kulttuurin ammattilaisten osaamisen jakaminen sekä kulttuurin tilojen yhteiskäyttö edesauttavat myös Pietarsaareessa kulttuurisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävää kehitystä.

Laatu ja luovuus

Vilken kulturhobby får dig att må bra? - Allt som får mig att känna att jag upptäcker någon ny sida av livet - musik, film, teater ...

MITÄ SE ON. Kulttuuripalvelun laatu edellyttää luovuutta, ammattitaitoa ja käyttäjä-/asiakaslähtöisyyttä. Laadukas palvelu vaikuttaa käyttäjänsä ja täyttää asiakkaan odotukset, mutta kulttuurin sisältöjen tai taiteen laatu on vaikeampi määriteltävä. Laatu ei ole vain estetiikkaa, se voi olla myös uusien näkökulmien avaamista ja ajatusten herättämistä ja kyseenalaistamista. Myös kunnianhimoinen toteutus liittyy taiteen laatuun.

Tulevaisuudentoiveita:

- Bäst om jag kan bli positivt överraskad.

- Bredare acceptance för normöverskridande kultur.

Ammattilaisen laatu ja harrastajan laatu voivat olla erilaisia, eikä kulttuuripoliittisen ohjelman yhteydessä voi asettaa toimijoille yleisiä laatuksiteereitä. Pyrkimys korkeatasoiseen kulttuuriin ja taiteeseen yhdistää kuitenkin sekä harrastajia että ammattilaisia. Pieniä jännitteitä näiden välillä voi havaita. Ammattilaisilta ja taideammattiin tähtääviltä opiskelijoilta odotetaan laatua, mikä on saattanut vähentää samoilla aloilla vaikuttavien harrastajien määrää ja ehkä mahdollisuuksiakin; esimerkiksi bändiharrastuksen vähenemiseen voi tosin olla muitakin syitä.

“Gärna nån slags bandyverksamhet som skulle vara mer hobbyinriktad och ej i musikhusets regi.”

Ajankohtaiseksi laadun määrittely tulee, kun kulttuurin rahoitusjärjestelmä uudistuu ja valtionosuus perustuu jatkossa muuhun(kin) kuin henkilötyövuosiin mm. museoiden, teattereiden ja orkestereiden osalta. Kun rahaa jaetaan harkinnanvaraisilla tuilla ja määrääkaikaisesti, kriteeriksi tulee myös tavalla tai toisella laatu.

MITEN SITÄ EDISTETÄÄN. Pyrkimys laatuun ja luovuuteen yhdistävät ammattilaisia ja harrastajia. Niitä edistävät ammattimainen, korkeatasoinen opetus ja ohjaus, niin ammattiin tähtäävien kuin harrastajienkin kohdalla, asianmukaiset tilat ja välineet ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet. Yhteistyö toimijoiden kesken edistää myös toiminnan laatua: osaamista jaetaan ja kehitetään yhdessä, tiloja ja välineitä hyödynnetään tehokkaasti.

Moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus

Vilka kulturevenemang får dig att må bra? - Event som siktar på mångfald, jämlikhet, solidaritet. Sånt som enar och lyfter hela staden och regionen.

Mikä on muuttunut unelmien kulttuurikaupungissa? - Kaikille ikäryhmille pitäisi olla tarjontaa, monimuotoisuutta ja monikulttuurisuutta!

MITÄ SE ON. Jokainen yhteiskunta ja yhteisö on moninainen. Moninaisuus viittaa ihmisten erilaisuuteen, joka perustuu sukupuoleen, seksuaalisuuteen, sosio-ekonomiseen asemaan, ikään, fyysisiin ominaisuuksiin, vammaisuuteen ja toimintarajoitteisiin, uskontoon, kieleen, kulttuurieroihin, etnisiin piirteisiin, poliittisiin näkemyksiin tai ihmisten erilaisiin ideologioihin. Moniarvoinen kunta ja sen kulttuurielämä tunnistaa ja tunnustaa tämän moninaisuuden ja arvostaa sitä.

Niin Pietarsaari kuin muutkin suomalaiset paikkakunnat ovat monikulttuurisia.

Monikulttuurisuudella viitataan usein yhteisöön, johon kuuluu siirtolaisia muista maista ja/tai jäseniä, joilla on erilainen etninen tausta. Monikulttuurisuus on kulttuurista moninaisuutta, useiden rinnakkaisten kielten, kulttuurien ja kulttuurivaikutteiden läsnäoloa - ja huomioimista. Ruotsinkielisiä kulttuurivaikutteita on jo pitkään kantautunut Pietarsaareen Ruotsista, kun taas Järviseudun perinnöllä on ollut ja on edelleen suuri vaikutus suomenkieliseen väestöön. Pietarsaaren seudulla monikulttuurisuus näkyy ja kuuluu konkreettisesti: alueella puhutaan 72 kieltä. Muita kuin ruotsia ja suomea puhuvia kaupunkilaisia on jo lähes 7 % asukkaista.

MITEN SITÄ EDISTETÄÄN. Moninaisuuden huomioiva ja moniarvoisuutta kunnioittava kaupunki kunnioittaa ihmisten välisiä eroja ja pyrkii helpottamaan kaikkien osallistumista ilman pelkoa syrjinnästä. Kyse on asenteista, kulttuuritarjonnan sisällöistä ja erilaisten ryhmien osallistumismahdollisuuksista.

Erikielisten ja vähemmistökulttuureja edustavien asukkaiden kuuleminen ja osallisuus palveluiden suunnittelussa on varmistettava. Kulttuurisen moninaisuuden ja saavutettavuuden kysymykset liittyvät tiivisti yhteen: onko kulttuuri kaikkien kannalta saavutettavaa kielellisesti, kulttuurisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti? Kielten ja kulttuurien rinnakkaiselo rikastuttaa kaupungin yhteistä kulttuurielämää. Eri kulttuurivaikutteiden huomioiminen ja esittely ja jakaminen edistää parhaimillaan yhteisymmärrystä asukkaiden kesken. Kotoutuminen on kaksisuuntaista.

Lisäksi on muistettava varmistaa, että eri vähemmistökulttuurit voivat harjoittaa ja ylläpitää omaa kulttuuriaan, mutta sen lisäksi osallistua vallitsevaan valtakulttuuriin. Myös erityisryhmien mahdollisuudet kulttuuriharrastuksiin niin toimijana kuin yleisönä on huomioitava. Aisti- tai liikuntarajoitteiset, kehitysvammaiset, mielenterveyskuntoutujat tai muistisairaavat eivät ole vain sosiaali- ja terveystalouden vaan myös sivistys- ja kulttuuripalveluiden asiakkaita ja tuottajia - kuntalaisia.

Osallisuus, osallistavuus ja yhteisöllisyys

Tärkeintä, mitä saat kulttuuriharrastuksista?

- *Ihmisten tapaaminen, yhteisöllisyys.*
- *[Y]hteisesti koettu tuntuu kivalta.*
- *Ger stadsborna en hemkänsla och samhörighet.*

Största utmaningen: Att involvera de egna kulturarbetarna OCH hela befolkningen.

MITÄ SE ON. Osallisuus viittaa useimmiten yleisön, asiakkaiden tai käyttäjien vaikutusmahdollisuuksiin, yhteisöllisyys puolestaan yhteisyyden tunteeseen, me-henkeen. Osallistavuus viittaa asukkaiden aktiiviseen mukanaoloon myös kulttuuripalveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä.

MITEN SITÄ EDISTETÄÄN. Osallistamalla kuntalaisia yleisötyön tai muiden osallistamiskeinojen avulla viestitään kulttuurin palveluista ja sisällöistä, syvennetään kulttuuri- ja taide-elämyksiä, saadaan tietoa asukkaiden tarpeista ja toiveista, kehitetään käyttäjälähtöisiä palveluita, mutta luodaan myös yhteisöllisyyttä. Osallistaminen on aktiivista toimintaa, asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia sekä vuorovaikutusta kaupunkilaisten ja kulttuurin toimijoiden välillä. Eri kohderyhmille kehitetään sopivia kuulemisen ja osallistamisen tapoja. Kohderyhmistä tulee muistaa myös lapset ja nuoret. Kuinka heitä kuullaan, miten heidät osallistetaan? Miten he voivat toimia sekä kulttuurin suunnitteijoina, tuottajina että sen käyttäjinä?

Saavutettavuus - kynnyksistä entistäkin matalampia

MITÄ SE ON. Saavutettavuutta pohdittaessa ajatellaan yleensä ensimmäisenä liikuntaesteisiä ja esteetöntä rakennettua ympäristöä. Käsite kattaa kuitenkin myös paljon muuta. Saavutettavuus lisää keskenään erilaisten ihmisten mahdollisuuksia toimia kulttuurin kentällä. Saavutettavuus huomioi ihmisten moninaisuuden viestinnässä, tilaisuuksissa ja tapahtumissa, tiloissa ja hinnoittelussa.

Saavutettavuus liittyy myös osallisuuteen ja osallisuuden tunne on puolestaan lähellä omistajuuden kokemusta: tämä palvelu, tämä paikka on minua varten. Tuntevatko kaikki kuntalaiset kielestä, etnisestä taustasta, erilaisista toimintaedellytyksistään riippumatta olevansa tervetulleita? Onko kaikille tarjolla varallisuudesta riippumatta kulttuuripalveluita? Erityisryhmät ovat myös kaupungin kulttuuritoimen asiakkaita, eivät ainoastaan sosiaali- ja terveyspalveluiden. Kuinka heidät kohdataan ja miten varmistetaan yhdenvertainen asiakaspalvelu ja viestintä? Ellei viestintä tavoita kohdeyleisöä oikealla kielellä, oikeassa paikassa, ellei tarjolla olevasta palvelusta tiedä, sitä ei voi käyttää.

MITEN SITÄ EDISTETÄÄN. Varmistetaan, että kaikki kulttuurin toimijat ovat tietoisia esteettömyys- ja saavutettavuuskysymyksistä. Kuullaan kieli- ja kulttuurivähemmistöjä, erityisryhmiä ja erilaisia ja eri-ikäisiä kohderyhmiä. Hyödynnetään yhdessä laadittavia saavutettavuuden varmistamiseen tähtäviä muisti- ja tarkistuslistoja.

Yleisötyö - ulos neljän seinän sisältä

“Det känns som att det i princip finns tillräckligt många människor i trakten för att fylla stolarna på t.ex. en konsert, men att många människor helt enkelt tänker att de ‘inte är såna som går på sånt’. Att få människor att våga röra sig utanför sina cirklar är kanske den största utmaningen.”

MITÄ SE ON. Yleisötyö ei ole yhtä kuin markkinointi. Markkinointi on yksisuuntaista viestintää, mutta yleisötyön tavoite on lisätä osallisuutta, tavoittaa uusia yleisöjä, toimia vuorovaikutuksessa kohderyhmien kanssa. Yleisötyöllä on usein taiteellisia ja sivistyksellisiä tavoitteita: se lisää tietoa esimerkiksi konserttien tai teatteriesitysten sisällöistä ja pyrkii samalla syventämään yleisön taiteeseen liittyvää ymmärrystä ja elämyksiä.

Yleisötyö voi edesauttaa saavutettavuutta madaltamalla osallistumisen raja-aitoja. Se voi hälventää ennakkoluuloja ja saada innostumaan uudesta. Yleisötyötä voi kohdentaa erityis- ja vähemmistöryhmille tai tietyille kohderyhmille. Järjestäjien kannalta se toimii myös asiakastiedon lähteenä, kun potentiaalisten yleisöjen kanssa pääsee vuorovaikutukseen.

Kaupungin asukkaiden kannalta yleisötyö voi toimia myös samanmielisten kulttuurinharrastajien kohtaamisareenana. Yksi haastateltavista totesi mieluummin tapaavansa uusia ihmisiä kulttuuritapahtumien yhteydessä kuin Tinderissä tai katurallissa.

MITEN SITÄ EDISTETÄÄN. Yleisötyö on hakeutuvaa. Työpajat, taitelijahaastattelut ja kyselyhetket voi viedä sinne, missä niille altistuvat sellaisetkin, jotka eivät muuten löytäisi konserttisaliin tai tulisi ajatelleeksi, että nykytanssi, kirjallisuustapahtuma tai elokuvafestivaali olisi heitä varten.

Muun muassa RUSK-festivaali ja Schauman-sali ovat jo lisänneet yleisötyön muotoja ohjelmaansa ja muutkin toimijat ovat pohtineet sen mahdollisuuksia Pietarsaareissa. Monet Kirjasto- ja kulttuuritalon sekä museon yleisötapahtumat voi nähdä yleisötyön muotoina: ne taustoittavat näyttelyitä ja aineistoja, esittelevät tarkemmin kokoelmia ja niiden sisältöjä tavoilla, joihin asukkaat voivat kysymyksillään ja kommentteillaan osallistua.

Yhteistyö - vahvoja yhdessä

“Ett mångsidigt och bra koordinerat kulturliv gynnar alla.”

MITÄ SE ON. Yhteistä suunnittelua, koordinointia, kulttuuritoimijoiden välistä viestintää. Yhteisiä teemoja ja tapahtumia. Kaupungin, oppilaitosten, yhdistysten ja yritysten yhteistyötä. Asukkaiden osallistamista.

MITEN SITÄ EDISTETÄÄN. Kulttuuritoimijoiden yhteistyötä tehdään jo tällä hetkellä monin tavoin esimerkiksi festivaalien ja vakiintuneiden tapahtumien yhteydessä. Pysyvämille ja laajemmille muodoille on kuitenkin tarvetta. Aihetta koskevat ehdotukset sisältyvät lukuun 4.

4. Hyvästä vieläkin parempaa: kuinka tästä eteenpäin

“Mielestäni Pietarsaari on aikamoinen kulttuurikaupunki jo nyt.”

LAATIKKO: Tarinoiden Pietarsaari

Tarinat olivat olennainen osa koko Suomi 100 -juhlavuoden ohjelmaa: museon tarinakahvilat, Suomenkielisen työväenopiston tarinapajat, kirjaston Pietarsaari lukee -hanke keskittyivät kaikki paikallisiin tarinoihin. Kuinka Tarinoiden Pietarsaari -teemaa voisi hyödyntää eri toimijoiden yhteistyönä myös jatkossa?

Tarinoiden avulla voidaan osallistaa asukkaita ja edistää kaksisuuntaista kotoutumista: myös maahanmuuttajien tarinoiden kerääminen ja jakaminen on tärkeä osa kaupungin tarinavarastoa. Tarinoiden ja tarinallistamisen avulla voidaan käydä dialogia kulttuurin ja matkailun toimijoiden ja kaupunkilaisten välillä. Tarinoilla voidaan myös vahvistaa kulttuurikaupungin imagoa ja markkinoida Pietarsaarta.

/ LAATIKKO LOPPUU

YHDESSÄ ETEENPÄIN: SUOSITUKSET JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

“Mikään ei muutu, jos ollaan varovaisia.”

Suosituksat sisältävät viiteen teemaan liittyviä toimenpide-ehdotuksia. Alueet ovat hyvinvointi, saavutettavuus, seudullinen kulttuuripoliittinen ohjelma, viestintä ja yhteistyö. Suositukset on esitetty aakkosjärjestyksessä, painopistealueista päättää Pietarsaaren kaupunki.

Hyvinvointi

Kulttuuri sisällytetään kaupungin hyvinvointikertomukseen

TAVOITE:

- Kulttuurin osuus otetaan mukaan kaupungin hyvinvointikertomukseen.
- Tehdään kulttuurin yhteydet muihin toimialoihin näkyviksi.
- Muistetaan toimialojen yhteiset tavoitteet ja kuntalaisen etu: sote-palveluiden käyttäjät ovat kuntalaisia ja erityisryhmät myös muiden julkisten palveluiden asiakkaita.
- Seurataan kulttuuritoimen vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin.

KEINOT:

- Kulttuurin edustajat mukaan hyvinvointikertomusta valmistelevaan työryhmään.
- Kaupungin hyvinvointikertomukseen valitaan kulttuurin hyvinvointivaikutuksia kuvaavia indikaattoreita kirjaston, museon, työväenopistojen ja yleisen kulttuuritoimen tilastoista
- Kulttuurin hyvinvointivaikutusten arviointia kehitetään yhteistyössä kaupungin muiden kulttuuritoimijoiden kanssa
- Varmistetaan, ettei monialainen yhteistyö terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi unohdu aluehallintouudistuksen yhteydessä

Saavutettavuus

Saavutettavuuden eri osa-alueet huomioon

- Kaupungin toimijoita koskevat erilaiset tilojen ja palveluiden saavutettavuuteen tähtäävät säännökset huomioidaan. Eri toimijoille kuten kirjastoille on laadittu valtakunnallisia suosituksia, joissa saavutettavuutta tarkastellaan niin rakennetun ympäristön kuin sosiaalisen saavutettavuuden kannalta. Valtakunnalliseen Kulttuuria kaikille -palveluun on koottu runsaasti saavutettavuuteen liittyviä ohjeita, joita voidaan hyödyntää.
- Rakennetun ympäristön ja verkkopalveluiden esteettömyys sekä kielellinen, kulttuurinen, sosiaalinen ja taloudellinen saavutettavuus otetaan huomioon

TAVOITE:

- Kulttuurituottajat tuntevat saavutettavuuden eri osa-alueet ja huomioivat ne tilaisuuksien, tapahtumien ja tilojen yhteydessä.
- Fyysinen esteettömyys sekä kielellinen, kulttuurinen ja sosiaalinen saavutettavuus on huomioitu kaupungin kulttuuritoimen ja mahdollisuuksien mukaan myös muiden kulttuuritoimijoiden tarjonnassa.
- Verkkopalveluiden saavutettavuus ja esteettömyys on varmistettu
- Yleisötyöllä edistetään saavutettavuutta ja saavutettavuuden varmistaminen puolestaan tekee yleisötyöstä helpompaa.

KEINOT:

- Järjestetään kulttuuritoimijoille saavutettavuuskysymyksiin liittyvää koulutusta ja tiedotusta. Varmistetaan, että tämä tieto on kaikilla toimijoilla - myös muilla kuin kunnallisilla, vaikka säädökset eivät niitä samalla tavalla kosketakaan.
- Laaditaan muisti- ja tarkistuslistat saavutettavuuden eri osa-alueista näyttelyiden, kulttuuritapahtumien ja -tilaisuuksien tuottajille sekä niitä koskevan viestinnän vastuuhenkilöille ja tapahtumapaikkojen ylläpitäjille. Kulttuurin verkkopalveluiden saavutettavuus arvioidaan tarkistuslistojen ja käyttäjätiestien avulla.

Seudullinen Kupoli

Näkökulman laajentaminen Pietarsaaren kaupungista koko Pietarsaaren seudun kattavaan ohjelmaan

- Alueellinen ja seudullinen näkökulma on luonnollinen jatkumo kaupungin kulttuuripoliittiselle ohjelmalle.
- Kulttuuri ei tunne kuntien rajoja, asukkaat liikkuvat kiinnostavien sisältöjen perässä.
- Monet toiminnot ovat jo koko seutua koskettavia ja esimerkiksi taiteen perusopetuksen laajentaminen seudun muihin kuntiin on tärkeä keihäänkärki.
- Turismia ja kulttuurimatkailua kehitetään jo alueellisesta näkökulmasta

TAVOITE:

- Seudullisen kulttuuripoliittisen ohjelman laatiminen.

KEINOT:

- Perustetaan seudullinen työryhmä laatimaan kuntien yhteistä kulttuuripoliittista ohjelmaa.

Viestintä

“Det handlar alltså om koordinering, paketering och presentation av befintligt utbud.”

“Marknadsföring idag utgör en stor utmaning. Hur ska man nå potentiella kunder?”

Sekä kulttuurikentän sisäisen että ulkoisen, asiakasviestinnän, yleinen ja yhteinen kehittäminen. Toimiva viestintä edistää kulttuuripalveluiden saavutettavuutta, kun tieto saatavilla olevista palveluista lisääntyy. Viestintä voi tukea myös moninaisuutta ja monikulttuurisuutta, kun eri kohderymät, myös erityisryhmät ja vähemmistöt, ovat tietoisia kaupungin kulttuuritarjonnasta. Viestinnän kehittäminen on yhteydessä myös matkailun kehittämiseen.

TAVOITE:

- Yhteinen ja koordinoitu viestinnän suunnittelu, joka mahdollistaa yhteiset kampanjat
- Kulttuuritoimijoiden sisäisen viestinnän kehittäminen: välineitä keskinäiseen yhteydenpitoon tapaamisten välillä

KEINOT:

- Viestinnän kehittämishanke, johon haetaan erillisrahoitusta ja projektinvetäjä.
- Kulttuuritoimijoiden ja -tapahtumien kokoaminen yhteiseen verkkopalveluun, -sivustoon tai -hakemistoon. Hankkeen aluksi selvitetään yhteistyömahdollisuudet olemassaolevien palveluiden ja ratkaisujen kuten KulturÖsterbottenin tapahtumakalenterin kanssa. Evenemangskalender voisi toimia pohjana myös Pietarsaaren seudulla, jos palvelua kehitetään yhdessä. Päällekkäisiä ja rinnakkaisia järjestelmiä kannattaa välttää. Olemassaolevat ratkaisut ja niiden hyödyntäminen lähtökohtana
- Ulkoisessa viestinnässä pääpaino staattisten verkkosivujen sijaan osallistavan some-viestinnän kehittämisessä, mikä monipuolistaa myös asiakastiedon ja -palautteen

kanavia. Podcast-lähetysten, liikkuvan kuvan ja ylipäätään visuaalisen viestinnän mahdollisuuksien kartoittaminen ja kehittäminen: toimijoiden mahdollinen vuorottelu sisältöjen tuotannossa vuoden aikana.

- Perinteisen painetun median hyödyntäminen yhdessä: tapahtumien koonti yhteisiin ilmoituksiin kuukausittain tai yhteisen painetun kulttuurikalenterin tuottaminen säännöllisin väliajoin.
- Välineitä ja käytäntöjä toimijoiden sisäiseen viestintään.

Yhteistyö

“Det finns många små kulturutövare i staden men ingen som egentligen försöker koordinera detta.”

“Vi borde kunna erbjuda både inhemska och utländska turister intressanta helhetspaket när det gäller övernattning, mat och program.”

“Vi borde utgå från den helhet vi vill skapa och sedan samla delarna därefter.”

Kulttuurin, taiteen, matkailun ja aluekehittäjien yhteistyön lisääminen ja kehittäminen. Usealla taholla on huomattu, että festivaalit, sarjat ja yhdistävät otsikot saavat ihmiset liikkeelle, tasaisesti ympäri vuotta ripotellut yksittäiset tapahtumat eivät herätä riittävästi huomiota.

TAVOITE:

- Kulttuurin, taiteen, matkailun ja aluekehittäjien yhteistyön lisääminen
- Kaupungin kulttuuritoimi aktiivisena innostajana ja fasilitaattorina yhteistyölle
- Yhdessä saadaan aikaan enemmän, isompaa, näkyvämpää ja todennäköisesti myös useampia asukkaita koskettavaa. Isompien kokonaisuuksien yhteydessä myös pienemmät yksittäiset tilaisuudet saavat enemmän näkyvyyttä ja mahdollisesti suuremman yleisön.
- Kaikkien osaaminen hyödynnetään, kun suunnitellaan ja toimitaan verkostona ja viestitään yli organisaatio- ja toimialarajojen, jatkossa toivottavasti myös yli kuntarajojen.

“Kulturidkarna skulle sammankallas till årliga, frivilliga, planeringsträffar för att synkronisera konserterna och eventuellt ge möjlighet till samarbete dem emellan.”

KEINOT:

- Kaupungin kulttuuritoimistolla voisi olla koordinoiva rooli yhteisestä suunnittelusta: kokousten koollekutsuminen, yhteisten päätösten tallentaminen paikkaan ja muotoon, johon kaikilla on pääsy. Sovituista linjoista viestiminen.
- Sesonkikohtaiset kulttuuritoimijoiden kokoontumiset, joissa vuorollaan keskitytään kevät-, kesä- ja syyskauden tilaisuuksiin ja tapahtumiin.
- Riittävän strukturoidut tapaamiset, jotta yhteisesti sovitut asiat saadaan kirjattua ja viestittyä kaikkien tietoon, kuitenkin tarpeeksi epämuodolliset ja keskustelevat tilaisuudet, jotta pienimmätkin toimijat tuntevat olevansa tervetulleita.
- Yhteinen vuosikello, johon tulevan kauden - ja vuoden - kaikkia koskettavat teemat, tapahtumasarjat ja festivaalit merkitään.

- Yhdessä sovittavat vuosittain tai suunnittelukausittain painotettavat teemat ja/tai arvot, joita kaikki ilmentävät toiminnassaan niin sisäisesti kuin kuntalaisten suuntaan: mitkä ovat kulloinkin yhteiset teemat?
- Yhteinen foorumi avoin myös kaikille kaupungissa toimiville kulttuuri-, taide- ja design-yrittäjille: kulttuuriyrittäjät, Cityryhmä, Concordia, kaupungin matkailu- ja markkinointitoimisto ja Jaakon päivistä vastaavan FinnPietarsaari mukana, jolloin kulttuurin ja kaupan yhteistyö voisi jatkossa laajentua nykyisistä muodoista muuhunkin kuten esimerkiksi yleisötyön ympärille.
- Yhteinen muun muassa viestintään ja yleisötyöhön liittyvä täydennyskoulutus

“Samverkan är ordet.”

LIITTEET

LIITE 1. Viestintäsuunnitelma ja sen toteutuminen

KULTTUURITOIMIJAT

TAVOITE:

- Mahdollisimman avoin ohjelman laatimisprosessi; kulttuuritoimijat tietoisia kupolin tekemisestä.
- Osallistaminen ja mahdollisuus vaikuttaa ohjelman sisältöihin.
- Näkemysten kerääminen kulttuurikentältä: mikä toimii, mitä voisi kehittää, mitkä ovat haasteet, mikä on yhteinen visio kulttuurikaupungin tulevaisuudesta.
- Toimijoita yhdistävien teemojen, arvojen ja tavoitteiden hahmottaminen.

KEINOT:

- Kahdenkeskiset ja pienissä ryhmissä käydyt keskustelut kaupungin, oppilaitosten, yhdistysten sekä mm. Cityryhmän, Finn Pietarsaaren ja Concordian edustajien kanssa.
- Kyselylomake kulttuuritoimistosta saadun osoitelista perusteella niille yhdistyksille, joiden kanssa ei tapaamista kasvokkain sekä seurakunnille.
- Kaikille haastatelluille ja työryhmälle järjestetty työpaja 26.1.2017 After Eightissä.

TULOS:

- Keskusteluja yhteensä 31, niihin osallistui kaikkiaan 35 kulttuuritoimijaa. Haastatteluista kertynyt aineisto tärkeä ohjelmaa laadittaessa. Tieto Kupolista levisi myös haastateltavien välityksellä näiden omissa toimintaympäristöissä.
- Lomakkeeseen kahdeksan vastausta.
- Työpajassa 14 osallistujaa, aineistoa hyödynnetty ohjelman laatimisessa. Edisti toimijoiden verkostoitumista ja synnytti yhteistyömahdollisuuksia ja -ideoita.
- Toimijat käynnistivät työpajan jälkeen kulttuuriamiaistapaamiset, joihin kaikki kulttuuritoimijat ovat tervetulleita. Ensimmäiset tapaamiset järjestettiin jo helmi- ja maaliskuussa 2017.

KULTTUURIYLEISÖ JA ASUKKAAT

TAVOITE:

- Mahdollisimman avoin ohjelman laatimisprosessi. Tietoisuus Kupolin laatimisesta levinnyt mahdollisimman laajalle kaupungissa
- Asukkaiden ja kulttuuriyleisöjen näkemykset esille.
- Osallisuus ja mahdollisuus vaikuttaa Kupolin sisältöihin.
- Eri kohderyhmien tavoittaminen eri välineillä.

KEINOT:

Iltapäiväpäivystykset, jolloin ohjelman laatija oli tavattavissa kolmen tunnin ajan.

- Neljä paikkaa, erilaisten kohderyhmien tavoittamiseen.
- After Eight (21.11.2016), Kirjasto- ja kulttuuritalo (7.12.2016), Campus Allegro (11.1.2017), Suomenkielinen työväenopisto, opistotalo (21.2.2017).
- Päivystyksistä tiedotettiin lehtihaastattelujen yhteydessä, kirjaston, työväenopiston ja lukion sekä keskustan liikkeiden ilmoitustauluilla, kaupungin verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa

Keskustelut

- Muutama keskustelu muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden / kaupunkilaisten kanssa

Kyselylomake

- Pienelle vastaajajoukolle kohdennettu verkkokysely kaupungin kulttuuritarjonnasta

Sosiaalinen media

- Blogi: kulttuuritoimijoiden esittelyihin, pitempiin teksteihin
- Facebook-sivu: kaupungin kulttuurielämää koskevien kysymysten esittämiseen, blogitekstien jakamiseen, ohjelman laatimisen vaiheista tiedottamiseen, päivystysten markkinointiin
- Instagram-tili: ohjelmatyön pitämiseen esillä, yhteisten hashtagien vakiinnuttamiseen

Media

- Haastattelut JeppisWeeklyssä, Pietarsaaren Sanomissa, Österbottens Tidning-lehdessä, Svenska Ylen verkkosivuilla työn käynnistyessä. PS ja ÖT tekivät jutun myös työpajan yhteydessä.

TULOS:

- Päivystyksissä kävi jokaisessa 5-20 kaupunkilaista, erikielisiä, eri-ikäisiä, erilaisia kulttuurimuotoja harrastavia. Kommentteja on hyödynnetty ohjelman laatimisessa.
- Kyselylomakkeeseen tuli 24 vastausta, joista suurin osa on yksityiskohtaisia ja perusteellisia. Vastaukset ovat olleet hyödyksi ohjelman laatimisessa ja sitaatteja niistä on käytetty ohjelmassa.
- Facebook-sivulla esitettyihin kysymyksiin tuli enimmillään muutamia kymmeniä vastauksia, joita ohjelman tekemisessä on voitu hyödyntää. Kysymykset näkyivät parhaimmillaan yli tuhannelle käyttäjälle. Yksittäisistä päivityksistä suosituimpia olivat linkit henkilöesittelyihin blogissa. Niistä osa tavoitti 800-900 ja suosituin jopa runsaat 4 100 käyttäjää. Blogiteksteillä oli muutamia satoja lukijoita kuukausittain, joten myös blogi palveli tarkoitustaan. Suosituimpia olivat kaupungin kulttuuritoimijoiden

henkilöesittelyt. Hashtagit #kulttuurikaupunkipietarsaari ja #kulturstadenjakobstad olisivat vaatineet enemmän markkinointia. Nyt niitä käytti julkaisujensa yhteydessä muutama kaupungin toimijoista.

LIITE 2. Kehittämisideat

Kasvokkaisissa ja verkkokeskusteluissa, työpajoissa ja muissa kohtaamisissa syntyi ja tuli esille suuri joukko hyviä kehittämisideoita, jotka on koottu tähän. Osa on nopeasti käyttöön otettavissa, toiset vaativat kaupungin panosta tai useiden toimijoiden yhteistyötä. Yhteistyö on näissäkin avainsana.

Varsinaisia suosituksia jatkotoimista, hankkeista ja uusista avauksista Kupoliin valikoitui viisi aihealuetta. Ne on esitelty kohdassa luvussa 4.

PIETARSAAREN KAUPUNGIN JA MUIDEN KULTTUURIN AMMATTILAISTEN YHTEISTYÖ

- Kulttuuritoimijoiden keskinäinen työkierto, joka tutustuttaa toisten toimijoiden arkeen, kartuttaisi osallistuvien työntekijöiden ja heidän kehysorganisaatioidensa osaamista ja toimijoiden keskinäistä ymmärrystä.
- Kaupungissa on paljon eri alojen taiteilijoita. Heidän näkemyksensä ja osaamisensa kannattaa hyödyntää kaupunkikuvan kohentamisessa ja kaupunkisuunnittelussa laajemminkin.
- Yhteiset täydennyskoulutustilaisuudet. Samat osaamistarpeet koskevat useita kulttuuritoimijoita taustaorganisaatiosta riippumatta. Viestintä, yleisötyön työkalut, tarinallistamisen hyödyntäminen sopivat yhteisten koulutustilaisuuksien aiheiksi.

VIESTINTÄ

“Mitä tarvitaan lisää? - Terävämpää tiedottamista esim. eri some-kanavissa, jotta tieto kulkisi nykyistä paremmin.”

- Kohderyhmittäin koottu tiedotus saatavilla olevista kulttuuripalveluista: mitä kirjasto, museo, yhdistykset, oppilaitokset tarjoavat vanhuksille, koululaisille, opiskelijoille, työkäisille, maahanmuuttajille, erityisryhmille, muunkielisille. Onko palveluita, joita voi tilata palveluasuntoihin, koululuokkiin tai yhdistyksen tapahtumaan?
- Ulkomaisille opiskelijoille koottu tietopaketti kaupungin ja muiden toimijoiden tarjonnasta: näin hankit kirjastokortin, nämä palvelut ovat tarjolla maksutta, tätä saat pienellä rahalla.
- Pienet toimijat voisivat yhdistää voimansa sosiaalisessa mediassa; jakaa ylläpitovastuuta ja saada yhdessä enemmän näkyvyyttä. Jos useampi kuoro tai

yhdistys perustaa yhteisen Instagram-tilin, päivitysvastuu ei jää yhdelle, sisältöä syntyy runsaammin ja seuraajien yhteenlaskettu määrä tuo enemmän huomiota. Hyödyt ylittävät todennäköisesti keskinäisen kilpailun samasta konsertti- tai muusta yleisöstä.

- Yleisötyön kehittäminen yhteisten teemojen ympärille: toimijoiden yhteiset työpajat ammattilaisille, tarinakahvilat ja taiteilijataapaamiset yleisölle. Yleisötyön ja hakeutuvan toiminnan vieminen sinne, missä käyttäjät ja kuntalaiset liikkuvat: samasta asiasta kiinnostuneiden kulttuurin kohdeyleisöjen tuominen yhteen. Toimijoilla on omat tavoitteensa, mutta kuntalainen ja kulttuurin kuluttaja on pääosassa - yleisötyö lisää samalla myös saavutettavuutta.